

# NOTAT

Dato: 2. januar 2007  
Fra: Stiftelsen KRAFT  
Til: Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 Oslo  
Deres ref.: 20060583-/CB

## Sak: Høringsuttalelse til forslag til endringer i friskoleloven

Stiftelsen KRAFT er paraplyorganisasjon for virksomheter innen rusomsorgen. Stiftelsen kvalitetssikrer og videreutvikler behandlingsopplegget, ressursene og kompetansen i de deltakende virksomhetene, som forøvrig er selvstendige. Stiftelsen KRAFT gir råd og støtte ved drift og etablering av aktuell virksomhet, og bidrar til at det finnes økonomiske midler til fordeling blant deltakerne. Stiftelsen KRAFT har følgende deltakende virksomheter pr. 2. januar 2007:

1. Sørums Gård, Trondheim
2. Bergen Kontakt Senter, Bergen
3. Karmsund ABR-Senter, Karmøy
4. Shalam, Kristiansand
5. Lundevann krise- og omsorgssenter, Tvedestrand
6. P22, Oslo
7. Maritastiftelsen, Oslo

### Rehabskolen

Stiftelsen KRAFT har iverksatt prosjektet Rehabskolen. Intensjonen med Rehabskolen er å samordne og videreutvikle undervisning og opplæring for brukere ved våre deltakende virksomheter. Opplæring og mestring er en sentral del av rehabiliteringen. Utfordringen for Stiftelsen KRAFT er todelt:

- Presisering av innholdet i Rehabskolen
- Avklare organiseringen av Rehabskolen

Vi er for tiden i dialog med en rekke instanser, herunder Utdanningsdirektoratet og instanser innen voksenopplæringen, for å avklare rammebetingelsene jfr. både grunnutdanning og voksenopplæring. Bakgrunnen er at aktuelle opplæringstilbud både kan være innenfor rammene av læreplaner tilhørende opplæringsloven, og kurs/opplæring som mer relevant dekkes av regelverk for voksenopplæringen.

### Endringer i friskoleloven

Det er mulig at endringene i friskoleloven viser seg å ikke være relevante for de planer Stiftelsen KRAFT har for å utvikle opplæringstilbud som en mer sentral og harmonisert del av rehabiliteringstilbudet ved våre rusinstitusjoner. Denne høringsuttalelsen innebærer altså ingen konklusjon fra vår side om at Stiftelsen KRAFT ønsker å bli en godkjent friskole/privatskole.

Ved gjennomgang av høringsnotatet finner vi imidlertid ikke behandlet den målgruppen som vi arbeider med: Personer som av forskjellige årsaker, f.eks. rusavhengighet - kriminalitet og psykiatri, ikke har fått del i basisferdigheter etter grunnskole og videregående skole. Dette er personer som senere i livet fanges opp av et offentlig tiltaksapparat - ofte institusjoner - som rusbehandlingsinstitusjoner, kriminalomsorgens institusjoner eller det kommunale tiltaksapparatet. Ved organisering av opplæringstilbud for slike grupper marginaliserte personer, kunne det være relevant å vurdere etablering av friskole/privatskole. Høringsnotatet kunne være noe mer beskrivende for hvordan opplæringstilbudet til slike grupper kan organiseres.

Det antas at den generelle vurderingen er at de ordinære kommunale og fylkeskommunale skoletilbudene også vil fange opp grupper som vi her peker på. Vår erfaring er imidlertid at f.eks rusmiddelavhengige som har søkt til behandlings- eller omsorgsinstitusjon, har behov for å komme vekk fra miljøer som inviterer tilbake til det etablerte livsmønsteret preget av rus. Selv om skolen ikke representerer et slikt miljø, vil det å daglig bryte opp fra rutinene i institusjonen representere en risikosituasjon for tilbakefall. Først etter lengre tids rehabilitering vil det være aktuelt å arbeide med mestring av sosiale situasjoner uten rusbruk. Vi ønsker på bakgrunn av disse erfaringene primært å utvikle trygge rammer rundt opplæringen, med utgangspunkt i lokaler ved egne institusjoner. Det antas at opplæring i f.eks kriminalomsorgens institusjoner møter noen av de samme utfordringene.

Vi finner det interessant at lovforslagets Kapittel 1 om formålet med loven uttaler i §1-1a) at det tas sikte på

*”å utvikle personlegdomen, talentet og det mentale og fysiske evnene til elevane”. I pkt d): ”å førebu eleven til eit liv i fritt samfunn i ei ånd av forståing, fred, toleranse, likestilling mellom kjønna og . . . ”.*

Dette er helt sentralt i vår intensjon med KRAFT-skolen: Vi ønsker å komplettere institusjonenes arbeid med brukernes rusavhengighet med et undervisningstilbud der deres mestringskompetanse økes, og der de kan få hjelp til å bygge opp trygghet på egne ressurser og kompetanse. Mange i denne bruker/elevgruppen har negative erfaringer fra tidligere kontakt med utdanningsinstitusjoner, og vil i en reetableringsfase ha behov for opplæring i tilpassede opplegg.

### **Kap. 7: Lovens virkeområde**

Når friskoleloven endres bør det etter vår vurdering tas hensyn til de spesielle behov som kan oppstå for hjemmel også for opplæringstilbud for de brukergruppene vi her nevner. Dette betyr f.eks at det innfortolkede forbudet mot fjernundervisning (høringsnotatet side 14 - 15) kanskje bør nyanseres i forhold til spesielle opplæringstilbud for brukere i institusjon, selv om det i behandlingsopplegget i sin progresjon innebærer en gradvis økende samfunnskontakt og selvstendigjøring i ny livssituasjon.

Det er også mulig at innskjerpingen ved ny privatskolelov om at grunnskoler og videregående skoler skal etableres og drives på grunnlag av en anerkjent pedagogisk retning. Vi slutter oss naturligvis til dette i den betydning at det dreier seg om kvalitetssikring av skoletilbudet. Dersom intensjonen er å skjerpe inn at etableringer skal forbeholdes pedagogiske og religiøse alternativer til offentlig skoletilbud, så ligger dette på siden av vår intensjon ved en eventuell skoleetablering.

### **Kap 8: Godkjenning med rett til tilskudd**

Dersom Stiftelsen KRAFT skulle komme til at skoleetablering var den mest rasjonelle organiseringen av opplæringstilbud til rusmiddelavhengige ved våre institusjoner, så er dette ikke begrunnet i alternativ pedagogikk eller vår kristne verdiforankring, men fordi vi ser at skoleetablering er den mest rasjonelle og praktiske organiseringen av det opplæringsbehovet vi har registrert. På denne bakgrunn vil vi nyansere departementets syn, uttrykt på side 21 i høringsnotatet:

*Departementet mener derfor at det som hovedregel ikke foreligger et behov for private videregående skoler som driver opplæring etter læreplaner som er identiske med den de offentlige skolene følger.*

Det er altså mulig at opplæringstilbud til spesielle grupper kan vise seg å være best tilrettelagt ved etablering av privat skole, uten at dette behøver å kreve alternative læreplaner til de offentlige. Dersom offentlig opplæringstilbud makter å utvikle tilpassede opplæringstilbud også for brukergrupper som vi her beskriver, så reduseres naturligvis det mulige behovet for privat skoleetablering.

Det understrekes at vi i de nærmeste månedene kommer til å være i tett dialog med fylkeskommunale instanser, fylkesmannen, kommunale skolemyndigheter og studieforbund, for å avdekke i hvilken grad

Stiftelsen KRAFT fremfor å forsøke en strategi med søknad om å etablere egen skole, kan dra nytte av å samarbeid med etablerte aktører innen opplæringssektoren.

### **Kap. 10: Krav til skolenes drift**

I høringsnotatet kap. 10 beskrives den hovedregel at frittstående skoler som hovedregel ikke kan drive annen virksomhet enn skole. Stiftelsen KRAFT har altså ikke konkludert at vårt primære behov for organisering av prosjektet Rehabskolen vil være en skoleetablering. Heller ikke hvordan en slik skole i såfall bør organiseres. Vi ber imidlertid også på det punktet som gjelder annen virksomhet og risiko for kryssubsidiering, departementet om å ha fokus på opplæring av brukergrupper tilknyttet institusjon, slik at ny lov ikke umuliggjør evt. målrettet skoleetablering for disse gruppene.

### **Kap. 12: Inntak av voksne:**

Departementet foreslår at frittstående videregående skoler ikke lenger skal ha anledning til å ta inn voksne uten rett til videregående opplæring. Vi forstår det slik at denne retten omfatter personer født før 1. januar 1978. Yngre personer bør imidlertid også få anledning til å komme tilbake i et opplæringsprogram.

Med vennlig hilsen  
STIFTELSEN KRAFT

Jan Harsem, informasjonsansvarlig  
For styret

### **STIFTELSEN KRAFT**

**Foretaksnummer:** 977 143 527

**Kontor- og postadresse:** Holsts gt. 6 • 0473 Oslo

**Internett:** [www.stiftelsenkraft.no](http://www.stiftelsenkraft.no)

**Tlf:** + 47- 66 900450 / +47 - 95 771199 / **Faks:** + 47 - 66 795736